את מי אביא תחתיו. להסלים שבעה מדות: ואפשר לשער בחצי לוג. שלשה מלאי לוגין בבוקר ושלשה בערב: ואפשר לשער ברביעית. דל' רביעים הוו לוג: אלא. לפיכך לא היה משער לחביתין בשלשה מלאי לוג ולא לחצי ברביעית דזה הכלל היה במקדש וכו' ור' אלעזר בר' צדוק לית ליה זה הכלל: בירוצי המדות. דכשממלאים את הכלי ביותר עופל מן המשקה שבתוכו לדופני הכלי מלילך ומילך וכשמערין אותו מהרה לתוך כלי אחר [ה]עופל המשקה בתוכו ואם לאו עופל לאחר: איבא ביניייהו. לר' יהודה דאמר מלמעלה למעלה קסבר בירוצי המדות נתקדשו [ה] כילד [ו]רביעית יהיב ליה רחמנא למשה מסיני ואמר ליה שער ברביעית את האחרים וימדוד שני רביעית ויעשה מהם תלי לוג ושוב לוג וכו' עד הין ושער אותו הין כ"כ גדול שיכנסו בירוזין של כל אלו מדות דבירוזין נתקדשו וכשאדם [ז]מערה שני כלים קטנים בכלי המחזיק שניהם יכול לשופכו לאלתר כולו בגדול [ח] עם הבירוזין וכן האני הלכך לריך הגדול המקבל שניהם להיות גדול כל כך שיקבל אותם ואת בירוליהם הילכך נתקדשו: ומ"ד ממעלה למטה. קסבר בירוזי המדות לא נתקדשו והין יהיב ליה רחמנא למשה ואמר ליה שער. [ג] בהא דקא נפקי בירוצין אביי אמר דכולי עלמא בירוצי המדות איכא למימר נתקדשו ואיכא למימר לא נתקדשו והכא במלאים קא מיפלגי מאן דאמר מלמעלה למטה קא סבר מלאים שלא יחסר ושלא יותיר ומאן דאמר ממטה למעלה מלאים שלא יחסר אבל יותיר מלאים קרינא ביה אמר מר רבי שמעון אומר לא היה שם הין שפיר קאמר להו ר"ש לרבנן ורבנן הוה הין דעבד משה לשמן המשחה דכתיב [א]ושמן זית הין מר סבר כיון דלדורות לא הוה צריך לפי שעה הוא דעבדיה ואיגנז ואידך [א]כיון דהוה הוה אמר מר ואת מי אביא תחתיו לא סגיא דלא מעייל [ג]כדאמר רבינא גמירי שתי סמיכות בציבור הכא נמי גמירי דשבע מדות של לח היו במקדש ר' אלעזר בר' צדוק אומר שנתות היו בהין ולית ליה שבע מדות לית ליה ואי בעית אימא מאי שבע מדות שבע מדידות: **מתני'** [ב]רביעית מה היתה משמשת רביעית מים למצורע ורביעית שמן לנזיר חצי לוג מה היה משמש חצי לוג מים לסוטה וחצי לוג שמן לתודה [ג]ובלוג היה מודד לכל המנחות [ד]אפילו מנחה של ס' עשרון נותן לה ס' לוג ר' אליעזר בן יעקב אומר אפילו מנחה של ס' עשרון אין לה אלא לוגה שנאמ' [ב]למנחה ולוג שמן ששה לפר וארבעה לאיל ושלשה לכבש שלשה [ד] ומחצה למנורה חצי לוג לכל נר: **גמ'** יתיב רבי וקא קשיא ליה רביעית למה נמשחה אי מצורע חוץ

את מי אביא תחתיו אלא מדה יתירה של לוג ומחצה היתה שם שבו היה מודד לחביתי כהן גדול לוג ומחצה בבקר לוג ומחצה בין הערבים אמרו לו חצי לוג היתה שם ואפשר לשער בחצי לוג אמר להם אף לדבריכם [ו][חצי לוג] [ז] ולוג לא יעשה רביעית היתה שם ואפשר לשער ברביעית אלא זה הכלל היה במקדש כלי שמשמש מדה זו אינו משמש מדה אחרת: [ג](ר' אלעזר בר' צדוק אומר שנתות היו בהין [ד] וכו'): מאי איכא בין רבי מאיר לרבי יהודה אמר ר' יוחנן בירוצי מדות איכא ביניייהו למאן דאמר ממטה למעלה קסבר בירוצי המדות נתקדשו ורביעית יהיב ליה רחמנא למשה ואמר ליה שער דקא עייילי להו בירוצין למאן דאמר ממעלה למטה קסבר בירוצי מדות לא נתקדשו והין יהיב ליה רחמנא למשה ואמר ליה שער [ג] בהא דקא נפקי בירוצין אביי אמר דכולי עלמא בירוצי המדות איכא למימר נתקדשו ואיכא למימר לא נתקדשו והכא במלאים קא מיפלגי מאן דאמר מלמעלה למטה קא סבר מלאים שלא יחסר ושלא יותיר ומאן דאמר ממטה למעלה מלאים שלא יחסר אבל יותיר מלאים קרינא ביה אמר מר רבי שמעון אומר לא היה שם הין שפיר קאמר להו ר"ש לרבנן ורבנן הוה הין דעבד משה לשמן המשחה דכתיב [א]ושמן זית הין מר סבר כיון דלדורות לא הוה צריך לפי שעה הוא דעבדיה ואיגנז ואידך [א]כיון דהוה הוה אמר מר ואת מי אביא תחתיו לא סגיא דלא מעייל [ג]כדאמר רבינא גמירי שתי סמיכות בציבור הכא נמי גמירי דשבע מדות של לח היו במקדש ר' אלעזר בר' צדוק אומר שנתות היו בהין ולית ליה שבע מדות לית ליה ואי בעית אימא מאי שבע מדות שבע מדידות: **מתני'** [ב]רביעית מה היתה משמשת רביעית מים למצורע ורביעית שמן לנזיר חצי לוג מה היה משמש חצי לוג מים לסוטה וחצי לוג שמן לתודה [ג]ובלוג היה מודד לכל המנחות [ד]אפילו מנחה של ס' עשרון נותן לה ס' לוג ר' אליעזר בן יעקב אומר אפילו מנחה של ס' עשרון אין לה אלא לוגה שנאמ' [ב]למנחה ולוג שמן ששה לפר וארבעה לאיל ושלשה לכבש שלשה [ד] ומחצה למנורה חצי לוג לכל נר: **גמ'** יתיב רבי וקא קשיא ליה רביעית למה נמשחה אי מצורע

אף לדבריכם חצי לוג [ולוג] לא יעשה שרביעית היתה שם. ורבנן סברי דלא דמי [ט]כמדה של לוג ומחצה לא לריכה אלא לחביתין אבל חצי לוג לריך למילי טובא לסוטה ולתודה ולמנורה: **בירוצי** מדות נתקדשו. למאן דאמר לא נתקדשו ניחא הא דאמר לקמן (דף 5.) מותר נסכים לקין מזבח ומפרש [ט]רבינו מייס בר' ר' יוסי בירוצי מדות דיש להן פדיון ולוקחין ממותר נסכים כבשים לעולה ומקיצין אותו אבל למאן דאמר נתקדשו קשיא הא אין להם פדיון ויש לומר דמיירי בנסכי לבור ולב בית דין מתנה עליהן כדמפ' בירושלמי דשקלים ומיהו אם נו מיפסלי בלינה כדאמרינן לקמן דלענין הכי לא מתנו ומדמיפסלי בלינה נמי יש לדקדק דקסבר בירוצי מדות נתקדשו ואם תאמר ונגזור שמא יאמרו מוליאין מכלי שרת לחול כדגזרינן התם לר' יוסי [י]בלא דנעקר ולעיל בפ' התודה (דף עט:) ויש לומר דהכא לא גזרינן דאמרינן לנפשייהו בירוצין לא נתקדשו: **ומאן** דאמר מלמעלה למטה קסבר מלאים שלא יחסר ולא יותיר. הלכך יעשה הין מלומלם וממנו יכוין שאר המדות ומאן דאמר רביעית יעשה שאר המדות עד הין ואי אפשר לעולם שלא יהו שתי מדות קטנות כשמדדו לתוך אחת גדולה שלא יהו יתירות עליה אפי' האופיא הגדולה כשמערין שני כלים בתוך כלי אחד כל כשמודד בהין שופך מן ההין לתוך הין בנחת אין כאן אופיא כך מוגה בפירושי רש"י ועוד יש לפרש דהיינו טעמא דמאן דאמר מלמעלה למטה הוי סימן דכמו שהולך ומתסר ואינו הולך ומוסיף כך לא יותיר דאפי' נתקדשו בירוצין היינו דצריך לשפוך ממדה גדולה בשתי מדות אינו יכול לשפוך בקטן בבת אחת עם הבירוצין לפי שזה כלי גדול וזה קטן וצריך לשפוך בנחת בהתחנה ולא היו שם בירוצין והיינו דקא נפקי להו בירוצין: והכא במלאים קא מיפלגי בשניהם מלאים בהמדרק קאמר היינו כלי לח מאן דאמר ממעלה למטה קסבר בירוצי המדה לא נתקדשו והין יהיב ליה רחמנא למשה ואמר ליה שער ממנה האחרים חצי הין ושלישית ההין וכיון דצריך לשפוך ממדה גדולה בשתי מדות אינו יכול לשפוך בקטן בבת אחת עם הבירוצין לפי שזה כלי גדול וזה קטן וצריך לשפוך בנחת בהתחנה ולא היו שם בירוצין: דקא נפקי בירוצין אביי אמר דכולי עלמא בירוצי המדות איכא למימר נתקדשו ואיכא למימר לא נתקדשו והכא במלאים קא מיפלגי מאן דאמר מלמעלה למטה קא סבר מלאים שלא יחסר ושלא יותיר ומאן דאמר ממטה למעלה מלאים שלא יחסר אבל יותיר מלאים קרינא ביה אמר מר רבי שמעון אומר לא היה שם הין שפיר קאמר להו ר"ש לרבנן ורבנן הוה הין דעבד משה לשמן המשחה דכתיב [א]ושמן זית הין מר סבר כיון דלדורות לא הוה צריך לפי שעה הוא דעבדיה ואיגנז ואידך [א]כיון דהוה הוה אמר מר ואת מי אביא תחתיו לא סגיא דלא מעייל [ג]כדאמר רבינא גמירי שתי סמיכות בציבור הכא נמי גמירי דשבע מדות של לח היו במקדש ר' אלעזר בר' צדוק אומר שנתות היו בהין ולית ליה שבע מדות לית ליה ואי בעית אימא מאי שבע מדות שבע מדידות: **מתני'** [ב]רביעית מה היתה משמשת רביעית מים למצורע ורביעית שמן לנזיר חצי לוג מה היה משמש חצי לוג מים לסוטה וחצי לוג שמן לתודה [ג]ובלוג היה מודד לכל המנחות [ד]אפילו מנחה של ס' עשרון נותן לה ס' לוג ר' אליעזר בן יעקב אומר אפילו מנחה של ס' עשרון אין לה אלא לוגה שנאמ' [ב]למנחה ולוג שמן ששה לפר וארבעה לאיל ושלשה לכבש שלשה [ד] ומחצה למנורה חצי לוג לכל נר: **גמ'** יתיב רבי וקא קשיא ליה רביעית למה נמשחה אי מצורע

טעמא דר' ישמעאל משום דכתי' וטבל אותם בדם הלפור השחוטה ובמים הבא מים שדם הלפור ניכר בהן וכמה הן רביעית ומסתברא דרבנן דלא חייש בעו חצי לוג כדתנן התם גבי סוטה ונותן לתוכו חצי לוג מים מן הכיור רבי יהודה אומר רביעית ואשכחן התם לעיל בגמ' דילפי' סוטה כלי כלי ממלורע משמע שיש להשוותם וקשה לפירוש זה [יא]לחשוב גבי דתנן הכא במתני' רביעית מים למצורע וחצי לוג לסוטה ועוד בנזיר בפ' שלשה מינין (דף לח.) קא חשיב גבי עשר רביעיות [ו][רביעית] מים למצורע ופריך דלא חשיב רביעית מים לסוטה ומשני דבפלוגתא לא קמיירי אלמא [ב]דמצורע לאו פלוגתא היא ושמא אף דפלוגתא היא לא חשיב לה לפלוגתא ודווקא בסוטה פליגי דלקאמר במתני' דר' יהודה כשם שממעט בכתב כך ממעט במים דלא היה ניכר בחצי לוג אבל [גא]במלורע אע"ג דלכולי עלמא הוי ברביעית פליגי הכי דמר בעי אדמומית דם גמור ומר לא חיים אלא אפי' נתבטל במים וליכא אלא חזותא בעלמא שיש בו קצת אדמומית: אי

אף לדבריכם חצי לוג [ולוג] לא יעשה שרביעית היתה שם. ורבנן סברי דלא דמי [ט]כמדה של לוג ומחצה לא לריכה אלא לחביתין אבל חצי לוג לריך למילי טובא לסוטה ולתודה ולמנורה: **בירוצי** מדות נתקדשו. למאן דאמר לא נתקדשו ניחא הא דאמר לקמן (דף 5.) מותר נסכים לקין מזבח ומפרש [ט]רבינו מייס בר' ר' יוסי בירוצי מדות דיש להן פדיון ולוקחין ממותר נסכים כבשים לעולה ומקיצין אותו אבל למאן דאמר נתקדשו קשיא הא אין להם פדיון ויש לומר דמיירי בנסכי לבור ולב בית דין מתנה עליהן כדמפ' בירושלמי דשקלים ומיהו אם נו מיפסלי בלינה כדאמרינן לקמן דלענין הכי לא מתנו ומדמיפסלי בלינה נמי יש לדקדק דקסבר בירוצי מדות נתקדשו ואם תאמר ונגזור שמא יאמרו מוליאין מכלי שרת לחול כדגזרינן התם לר' יוסי [י]בלא דנעקר ולעיל בפ' התודה (דף עט:) ויש לומר דהכא לא גזרינן דאמרינן לנפשייהו בירוצין לא נתקדשו: **ומאן** דאמר מלמעלה למטה קסבר מלאים שלא יחסר ולא יותיר. הלכך יעשה הין מלומלם וממנו יכוין שאר המדות ומאן דאמר רביעית יעשה שאר המדות עד הין ואי אפשר לעולם שלא יהו שתי מדות קטנות כשמדדו לתוך אחת גדולה שלא יהו יתירות עליה אפי' האופיא הגדולה כשמערין שני כלים בתוך כלי אחד כל כשמודד בהין שופך מן ההין לתוך הין בנחת אין כאן אופיא כך מוגה בפירושי רש"י ועוד יש לפרש דהיינו טעמא דמאן דאמר מלמעלה למטה הוי סימן דכמו שהולך ומתסר ואינו הולך ומוסיף כך לא יותיר דאפי' נתקדשו בירוצין היינו דצריך לשפוך ממדה גדולה בשתי מדות אינו יכול לשפוך בקטן בבת אחת עם הבירוצין לפי שזה כלי גדול וזה קטן וצריך לשפוך בנחת בהתחנה ולא היו שם בירוצין והיינו דקא נפקי להו בירוצין: והכא במלאים קא מיפלגי בשניהם מלאים בהמדרק קאמר היינו כלי לח מאן דאמר ממעלה למטה קסבר בירוצי המדה לא נתקדשו והין יהיב ליה רחמנא למשה ואמר ליה שער ממנה האחרים חצי הין ושלישית ההין וכיון דצריך לשפוך ממדה גדולה בשתי מדות אינו יכול לשפוך בקטן בבת אחת עם הבירוצין לפי שזה כלי גדול וזה קטן וצריך לשפוך בנחת בהתחנה ולא היו שם בירוצין: **שבע** מדידות. פירוש לתוך כלי אחד דשנתות היו בהין וכן פי' במתניתין דלא היתה שם אלא הין וקשיא דבתוספ' (פ"י) תניא אמר ר"ש [ב"ר לדוק] ד' מדות של לח היו במקדש ובמתניתין נמי לא קתני שנתות אלא לפר ואיל וכבש: **רביעית מים** למצורע. תימה דבפ' בתרא דנגעים תנן כילד מטהרין את המצורע היה מביא פיילי של חרס חדשה ונותן לתוכה חצי לוג מים והגיה הרב רבינו יהודה בן הרב רבינו יום טוב רביעית מים כדתנן הכא ורב רבינו יום טוב בר יצחק מפרש דתנאי היא כדאשכחן גבי סוטה בפ' היה מביא (דף טז:) ומש"ה [יב]שלשה לריכין שירלו עפר סוטה ואפר פרה ורוק יבמה משום ר' ישמעאל אמרו אף דם לפור ומפרש

מסכת מכשירין

פרק ב' משנה ד'

הַטּוֹרֵף אֶת גַּבּוֹ וְהַמְכַבֵּס אֶת כְּסוּתוֹ וְיָרְדוּ עֲלֵיהֶן גְּשָׁמִים, אִם רֹב מִן הַטָּמֵא, טָמֵא. וְאִם רֹב מִן הַטָּהוֹר, טָהוֹר. מְחֻצָּה לְמֻחֻצָּה, טָמֵא. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אִם הוֹסִיפוּ לְנַטֵּף:

עין משפט נר מצוה

ו א מיי' פ"א מהל' כלי המקדש הלכה יח:

ז ב מיי' פ"א מהלכות כלי המקדש הלכה יח:

ח ג מיי' שם הלכה יז ופ"ב מהלכות מעה"ק הלכה ח:

רבינו גרשום

ואפשר לשער בחצי לוג ג' חצאי לוג בבקר וג' חצאין בערב ואפשר לשער ברביעית ששה פעמים היינו [שלשה] חצאי לוג אלא מפני מה אינו משער בחביתין לא בחצי לוג ולא ברביעית שזה כלל היה במקדש וכו': בירוצי מדות. הקצף שעל גבי המדה כשהיא מלאה יין: איבא ביניייהו. לרבי יהודה דאמר ממטה למעלה קסבר בירוצי מדות נתקדשו ורביעית יהב ליה רחמנא למשה ואמר ליה שיכנסו ברביעית בירוצה וממנה שער חצי לוג ולוג עד ההין וכשאדם מערה שני כלים קטנים בכלי המחזיק שניהם יכול לשפוך לאלתר בגדול הכל עם הבירוצים בלי המתנה וכן השני הלכך צריך הגדול שיהיה גדול כדי לקבל השנים עם בירוציהן ולמאן דאמר ממעלה למטה קסבר בירוצי המדה לא נתקדשו והין יהיב ליה רחמנא למשה ואמר ליה שער ממנה האחרים חצי הין ושלישית ההין וכיון דצריך לשפוך ממדה גדולה בשתי מדות אינו יכול לשפוך בקטן בבת אחת עם הבירוצין לפי שזה כלי גדול וזה קטן וצריך לשפוך בנחת בהתחנה ולא היו שם בירוצין והיינו דקא נפקי להו בירוצין: והכא במלאים קא מיפלגי בשניהם מלאים בהמדרק קאמר היינו כלי לח מאן דאמר ממעלה למטה קסבר בירוצי המדה לא נתקדשו והין יהיב ליה רחמנא למשה ואמר ליה שער ממנה האחרים חצי הין ושלישית ההין וכיון דצריך לשפוך ממדה גדולה בשתי מדות אינו יכול לשפוך בקטן בבת אחת עם הבירוצין לפי שזה כלי גדול וזה קטן וצריך לשפוך בנחת בהתחנה ולא היו שם בירוצין: שבע מדידות. פירוש לתוך כלי אחד דשנתות היו בהין וכן פי' במתניתין דלא היתה שם אלא הין וקשיא דבתוספ' (פ"י) תניא אמר ר"ש [ב"ר לדוק] ד' מדות של לח היו במקדש ובמתניתין נמי לא קתני שנתות אלא לפר ואיל וכבש: רביעית מים למצורע. מימה דבפ' בתרא דנגעים תנן כילד מטהרין את המצורע היה מביא פיילי של חרס חדשה ונותן לתוכה חצי לוג מים והגיה הרב רבינו יהודה בן הרב רבינו יום טוב רביעית מים כדתנן הכא ורב רבינו יום טוב בר יצחק מפרש דתנאי היא כדאשכחן גבי סוטה בפ' היה מביא (דף טז:) ומש"ה שלשה לריכין שירלו עפר סוטה ואפר פרה ורוק יבמה משום ר' ישמעאל אמרו אף דם לפור ומפרש

שיטה מקובצת

ב) לדבריכם חצי לוג לא תיבה ולוג ל"ש: **ג)** בהין עד כאן לפר עד עד ואיל עד כאן לכבש ותיבה וכו' נמחק: **ג)** תיבה בהא נמחק: **ד)** שלשה לוג ומחצה למנורה אין בכלל שבע מדות אלא אגב דחשיב לוגין דפר ואיל וכבש חשיב נמי דמנורה. גליון: **ה)** תיבה כיצד נמחק: **ו)** בגדול הבירוצין ותיבה עם ל"ש: **ז)** שממתין: **ח)** סולת בלולה ס"ד ממעלה כו' והשאר נמחק: **ט)** לענין שני שותפים ששוקלין: **י)** דבור זה ל"ש ונמחק: **יא)** רביעית שמן הס"ד:

יב) תולי ל"ל ומאי לרין לחביתא אתתיו וכו'.

הגהות הב"ח

(א) **רש"י** ד"ה מיכא למימר וכו' **בדיקפה רשרינן והכא** במלאים וכו' וה"ה בשאר **בלילה** הס"ד:

(ב) ד"ה רביעית השמן מקשיב כל"ל ותיבות מה היתה משמשת נמחק ותיבור זה עם ד"ה חצי לוג ל"ל לקוף דף פז קודם ד"ה רבי יהודה:

(ג) ד"ה שמן לנזיר וכו' רביעית לוג. נ"ב ל"ל ע"ל דף עח ע"ב:

(ד) ד"ה רביעית למה וכו' המשחה הס"ד ולתא"כ מה"ד אי מצורע אם בשביל:

הגהות

תוס' ד"ה **רביעית מים למצורע.** וקשה לפירוש זה **דחשיב הכא במתניתין וכו'.** כל"ל:

(מק נתן)

וקשה לפירוש זה להשוב גבי דתנן הכא במתני' וכו'. נ"ב נ"ל דל"ל וקשה לפי זה הא הכא תנן במתניתין וכו' וי"ל מני כיון דלכ"ע יש להשוותם:

(מגלאת יו"ט)

אלמא דמצורע לאו פלוגתא היא דדוקא בסוטה פליגי וכו'. כל"ל:

(מק נתן ועי"ש)

תורה אור

גמ' א) וְקָדָה חֲמֵשׁ מֵאוֹת בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ וְשֶׁמֶן זַיִת הִין:

(שמות ג, כד)

ב) וְאִם דַּל הוּא וְאֵין יָדוֹ מַשֶּׂגֶת וְלָקַח כֶּבֶשׂ אֶחָד אָשָׁם לְתְנוּפָה לְכַפֵּר עָלָיו וְעִשָּׂרוֹן סֹלֶת אֶחָד בָּלוּל בַּשָּׁמֶן לְמִנְחָה וְלֹג שָׁמֶן:

(ויקרא יד, כא)

רש"י ג) וְקָרְבָּנוֹ קַעֲרַת כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן לְמִנְחָה:

(במדבר ז, יג)

ד) וְצִוָּה הַכֹּהֵן וְשָׁחַט אֶת הַצִּפּוֹר הָאֶחָת אֶל כְּלִי חֶרֶשׂ עַל מַיִם חַיִּים:

(ויקרא יד, ה)

פניני רש"י

גמירי. מסיני...

(לעיל סב:)

שתי סמיכות בציבור. ...פר העלם דבר של לבור דכתיב (ויקרא ד) ומעמו זקני העדה ושעיר המשתלח דכתיב (שם טז) ומעמ אהרן את שתי ידיו וגו' ומלבור הוא ומו ליכא שום סמיכה בלבור:

(לעיל סב: ד"ה גמירי)